

Veidlapa vecāku atļaujai veikt psiholoģisko konsultāciju un izpēti šeit: [.doc.](#) , [.pdf.](#) , [.odt](#) .

Veidlapa problēmas pieteikumam sociālajam pedagogam [.pdf](#) , [.doc](#) , [.odt](#)

Ceļš uz emociju kontroli.

Agresija kā **pozitīvs** spēku resurss ir ticība sev, sava viedokļa paušana, paš aizsardzība, pašvērtējums, kā arī drošme būt un dzīvot gan kā indivīdam, gan kā grupas loceklim.

Ir vērts apgūt savu un citu cilvēku emociju kontroli, distancētu izturēšanos pret tām un saprāta balss nostiprināšanu emociju uzplūdu brīžos. Svarīgi ir apzināties savas pacietības robežas un censties laikus nomierināties. Vienmēr jāizvairās zaudēt paškontroli. Aklām dusmām piemīt iznīcinošs spēks. Pieaugušais spēj bērniem un jauniešiem iemācīt brīdi padomāt pirms rīcības, spēj iemācīt, ka par emocijām ir jārunā, kā arī apgūt daudz dažādu veidu, kā drošā veidā paust vilšanos un naida emocijas. Daudzi atbrīvojas no naida sportojot, strādājot un nodarbojoties ar mākslu, un līdz ar to tiek pasargāta apkārtējo dzīvība.

Emocionāli aukstā vidē ir tendence izvairīties no emocijām un noliegt tās. Tad tās paliek gruzdam zemāpiņā un sāk vājināt cilvēku. Tādos gadījumos rodas iespaids, ka virspusēji viss ir mierīgi, bet dziļi dvēselē cilvēkā mutuo sāpīgas emocijas, kas saindē cilvēku: rūgtuma pārpilni, ciniski šaustoši un stindzinoši auksti. Viņi māk būt dzēlīgumā dimanta cieti un runāt apstulbinoši nežēlīgi.

Ja cilvēks neapzinās un neizprot šīs emocijas, tās var iekapsulēties depresijas, sāpju vai psihosomatiskas slimības formā. Uzkrāts un piesegts naidis piesaista milzīgu cilvēka enerģijas daudzumu. Tas var novest pie domām par pašiznīcību un lielām problēmām cilvēku savstarpējās attiecībās. Visparastākais ir naidis un rūgtums par paša dzīvi un sevi. Prasību līmenis ir augsts, un pret sevi nav nekādu atlaižu: cilvēks prāto nevis par to, kas ir labi, bet gan par visu to, kas ir slikti.

Jauns cilvēks izaicina pieaugušo kā savu pretinieku. Jauns cilvēks izaicina pieaugušo, lai attīstītos. Visvairāk šo izaicinājumu skar bērna vecākus. Bērns pusaudzā vecumā pretī saņem veselīgas pašapziņas modeli. Viņš nejūtas labi tādu vecāku sabiedrībā, kas ir problēmu nomākti, nodzērušies, sit vai žēli vaid un ir nolemti pašiznīcībai. Tādos gadījumos jauniešis bieži vien nonāk uz pašiznīcības ceļa, vien apliecinot, cik nikns ir uz pieaugušajiem.

Mājās izjūtot vecāku trūkumu, daudzi bērni un jaunieši pieaugušo atbalstu meklē citās ģimenēs, vecvecāku, krustvecāku ģimenē, pulciņa vadītāja vai skolotāja sabiedrībā. Bērnam un jauniešiem nepieciešams pieaugušais, kas savu spēju robežās izrāda pašvērtējumu, stingrību (nevis bardzību), piedāvā atbildīga pieaugušā rīcības modeli, droši iejaucas bērna vai jaunieša problēmās, spēj pildīt vecāku lomu, pauž ticību sev un nākotnei, iet paceltu galvu, kalpo par līdzsvarota un apmierināta pieaugušā modeli.

Pieaugušajiem patiešām ir problēma, ja pievienojas bērnam vai jauniešiem viņa izmisuma emocijās vai strupceļa sajūtā. Tad pieaugušā kontroles modelis sabrūk. Par nožēlu jāatzīst, ka visnotaļ bieži vecāki sakāpināti reaģē uz jaunieša niknuma izpausmēm, lai gan tieši tad svarīgi ignorēt šīs emocijas. Jaunieša emocijas ir jaunieša ziņā. Viņam jāļauj pieredzēt pašam savas emocijas. Pieaugušajam nevajadzētu pārāk provocēt jauniešu apvainojumu vai apsūdzību plūdu laikā. Tieši tad nepieciešama stingra, droša klīns, pret kuru mierīgi viņš noties, nevis nežēlīga pātāga, kas cērt pretī. Tomēr jāizmēģina izrādīt, ka jaunieša uzvedība aizvairo un tā nav pieņemama. Pretējā gadījumā jauniešiem var rasties iespaids, ka viņš var rīkoties, kā vien vēlas un kur vien vēlas.

Vecāku lomas ABC

Ģimenē nevar vienmēr strīdēties, jo patīkama māju atmosfēra pati par sevi ir vērtība un ir vecāku atbildības joma. Definējiet strīda nozīmību un rīkojieties saskaņā ar to (strīds tiek ievietots A, B vai C sadaļā).

C) Ne pārāk nozīmīgs strīds: piekāpies, kliegšana pa vienu ausi iekšā, pa otru ārā, emocijas der arī izvēdināt. Dalieties šajās emocijās un mieriniet ne vienmēr jāstrīdas par tīrību, precizitāti un katra veida rīcību.

B) Aizstāvēšanas vērts: to, par ko panākta vienošanās, aizvien no jauna jāspēj aizstāvēt runājot, vedot pārrunas un vienojoties par sekām, jo pienācis laiks to iemācīties.

A) Absolūti svarīgs, dzīvībai svarīgs: bezierunu „nē” aizstāvība ar rīcību, ierobežošanu, nepieciešamības gadījumā pat ar fizisku spēku, pasargājot bērnu, novēršot sitienu, satverot ciet, atņemot ieroci.

Niķīgam vai histēriskam bērnam vai jauniešim var būt problēmas kontrolēt spēcīgas emocijas, kas pieprasa rīcību. Viņam vajadzīga pieaugušo palīdzība un modelis, kā kontrolēt šīs emocijas. Ierobežojošas situācijas ir izaicinājums, jo tad jāreaģē ātri un visu cilvēku emocijas ātri uzbango. Nepieciešamības gadījumā bērns vai jauniešis jāaizved projām no citu vērotāju acu skatieniem. Maza bērna uzmanību iespējams pievērst kaut kam citam, bet skolēnu gadījumā ar to vairs nepietiek.

Kad bērnu vai jaunieši pārņēmis niknums:

- Saglabājiet pieaugušā stāju
- Neejiet emociju pavadā
- Aizvediet bērnu vai jaunieši drošā vietā, prom no bērnu bara skatieniem
- Ļaujiet bērnam vai jauniešim paust emocijas, necentieties pārmērīgi iejaukties vai pieklusināt tās
- Nenosodiet nedz bērnu vai jaunieši, nedz arī emocijas
- Nesavainojiet, neizsmejiet, neiznīciniet
- Ierobežojiet un pasargājiet bērnu, kas cenšas savainot sevi vai iznīcināt kaut ko
- Nepieciešamības gadījumā piedāvājiet emociju izpausmes īsto virzienu (kliegšana, spilvena pluinīšana utt.)
- Pēc notikušā noskaidrojiet, kas noticis, kā arī to, ka emocijas vienmēr pāriet
- Konstatējiet, ka lieta ir izsmelta (pēc tam, kad esat vienojušies par sekām)
- Pastāstiet, ka bērnam vai jauniešim ir iespēja nomierināties vai arī nepieciešamības gadījumā izlādēt enerģiju, piem., sportojot
- Izsakiet pateicību un paslavējiet bērnu vai jaunieši, ka spējis nomierināties
- Parūpējieties, lai pats vai pati spējat veikt šādu uzdevumu

Smadzenēm attīstoties, spējas, kas palīdz savi nomierināt, attīstās visnotaļ lēni, turklāt dažiem lēnāk nekā citiem. Pieaugušajiem šim procesam jābūt pabeigtam un jāpiemīt spējām kontrolēt emocijas. Pieaugušais nedrīkst izrādīties drauds bērnam, viņam gudri jāpamāca, kā tikt galā ar saviem un citu emociju uzplūdiem. Vardarbības profilakse nozīmē nemitīgu agresijas audzināšanu visas bērnības laikā un jaunības gados tajā pašā virzienā gan mājās, gan skolā.

Skolas psiholoģe

Iveta Kalna

16.03.2011.

Pedagogu un vecāku sadarbība bērna runas skaidrības, valodas un dzirdes uztveres attīstīšanā

Bērna ar dzirdes traucējumiem runātprasmes un valodas uztveres attīstīšana notiek pedagogu un vecāku ciešā sadarbībā. Skolā ir mērķtiecīgi organizēts mācību process, kurā bērni apgūst jaunus jēdzienus, attīsta valodas uztveri ar dzirdi. Mācīšanas darbam jāturpinās ģimenē. Sadarbojoties ar pedagogiem, vecāki izprot bērna valodas attīstīšanas uzdevumus un aktīvi iesaistās to risināšanā.

Plašs aktīvais vārdu krājums ir viens no svarīgākiem nosacījumiem, lai bērns ar dzirdes traucējumiem veiksmīgi integrētos sabiedrībā.

Mācību stundās apgūtos vārdus, internāta skolotāja vadībā skolēni nostiprina ārpusstundu darbā. Lai jaunie vārdi nostiprinātos bērna aktīvajā vārdu krājumā, tie jāatkārto nepārtraukti, un mācīšanās procesam jāturpinās mājās. Vecāki nostiprina skolā mācītos vārdu brīvā vidē. Lielā nozīme ir vecāku un pedagogu sadarbībai.

Pedagogi informē vecākus par mācītiem jaunajiem vārdiem. Vecāki var lūgt pedagoga palīdzību par mācīšanas metodēm. Jaunie vārdi bērna aktīvā vārdu krājumā vislabāk nostiprinās darbībā. Mājas vide to var nodrošināt vislabāk.

Jauno vārdu mācīšanas paņēmieni:

- Jauno vārdu uzraksta uz plakātiņa. (*Piemēram: Rīve*)
- Jauno vārdu iekļauj frāzē, teikumā. (*Mamma rīvē. Es rīvēju. Rīve stāv uz galda*)
- Bērns komentē savu darbību (*Es paņemu rīvi. Es nolieku rīvi. Es rīvēju*)

Kad jaunais vārds ir apgūts, plakātiņu nelieto.

Svarīgi, lai bērns runātu teikumos, nevis nosauktu tikai jēdzienu, kā arī pieņemt atbildi skaņu valodā nevis zīmju valodā.

Jauno vārdu apguve ir grūts darbs. Tāpēc vecākiem un pedagogiem jāmotivē bērns runāt.

Lai bērna ar dzirdes traucējumiem runa būtu skaidra un saprotama, nozīmīga ir skaņu izrunas mācīšana . Skolā tas notiek individuālā darba dzirdes uztveres attīstīšanas stundās un izrunas mācīšanas stundās. Skaņu automatizēšana notiek runas rosmēs un āpusstundu darbā.

Skaņu nostiprināšanas darbam ir jābūt nepārtrauktam. Tātad tam ir jāturpinās mājās. Vecāki pierod, ka bērns atsevišķas skaņas izrunā kļūdaini, kaut spēj tās izrunāt precīzi. Tāpēc svarīga ir vecāku un pedagogu sadarbība. Pedagoģs iepazīstina vecākus ar skaņām, kuras bērns mācās izrunāt skolā un sniedz metodisku palīdzību kā pareizi iemācīto skaņu nostiprināt brīvā valodā. Vecākiem nav jāmača bērnam artikulācijas vingrinājumi un artikulēt skaņas. Vecāki seko bērna runas skaidrībai.

Vienu reizi gadā katram bērnam skolas dzirdes centrā veic tonālo dzirdes pārbaudi. Lai vecāki varētu iepazīties ar bērna dzirdes stāvokli, audiogrammas tiek atdotas vecākiem. Divas reizes gadā katram skolēnam veic pedagoģisko dzirdes pārbaudi . Abus pārbaudes rezultātus analizē dzirdes kabineta skolotāja. Ar skolēnu dzirdes stāvokli un dzirdes iespējām dzirdes kabineta skolotāja iepazīstina mazo pedagoģisko kolektīvu. Bērna dzirdes uztveres iespējas ir svarīgi zināt pedagogiem un vecākiem, jo valodas attīstība notiek ciešā mijiedarbībā ar dzirdes attīstību.

Dzirdes uztveres attīstīšana notiek katrā mācību stundā, ņemot vērā bērna dzirdes uztveres iespējas. Jo vairāk attīstīs valodas uztveri ar dzirdes palīdzību, jo skaidrāka būs bērna runa un veidosies plašāks vārdu krājums.

Bērna dzirdes uztveres attīstīšanu vecāki turpina mājās, ņemot vērā dzirdes uztveres iespējas. Ja bērnam ir liels dzirdes zudums, tad iespējams dzirdes uztveres attīstīšanas darbu nav iespējams veikt. Konsultāciju par bērna dzirdes uztveres iespējām var sniegt klašu skolotājs un dzirdes kabineta skolotājs.

Obligāts nosacījums dzirdes uztveres attīstīšanā ir regulāra dzirdes aparāta lietošana mājās.

Dzirdes uztveres attīstīšanas paņēmieni:

- runāt dažāda skaļuma balsī;
- saklausīt un noteikt skaņas virzienu un avotu;
- sarunāties, pagriežot bērnam muguru;
- mācīt saklausīt un atšķirt mūzikas rotaļlietas, mūzikas instrumentus, sadzīves trokšņus;
- mācīt klausīties radio, televizoru un komentēt dzirdēto.

Bērna dzirdes uztveres attīstīšanu vēlams veikt ar dzirdes aparātiem un bez dzirdes aparātiem.

Aicinu vecākus aktīvi interesēties un sadarboties ar pedagogiem par bērna dzirdes uztveres iespējām u, valodas un runātprasmju attīstīšanu.

Dzirdes kabineta skolotāja

Vineta Ragēvičiūsa

02.03.2011.

Ieteikumi vecākiem saskarsmes uzlabošanai ar vādzirdīgu vai nedzirdīgu bērnu

Dace Zariņa (mūsu skolas sociālais pedagogs) un Zita Roze izveidojušas metodisko materiālu darbam ar vādzirdīgiem bērniem, izmantojot profesionālās zināšanas un praksē gūto pieredzi. Sociālie pedagogi, tāpat skolotāji un vecāki, to var izmantot arī komunikācijā ar bērniem bez dzirdes traucējumiem, ne tikai ar vādzirdīgiem bērniem.

Daļa no sagatavotā materiāla veltīta vecāku saskarsmes uzlabošanai ar vādzirdīgu vai nedzirdīgu bērnu. Tajā ir pieejami praktiski padomi, kā rīkoties, ja radušās konfliktsituācijas.

[Ieteikumi vecākiem saskarsmes uzlabošanai ar vādzirdīgu vai nedzirdīgu bērnu.](#)

Sociālais pedagogs

Dace Zariņa

irriguant le penis [acheter levitra en france](#) erectiles Autres, l'anomalie encore [viagra prix france pharmacie](#)
une erection suffisante, alors s'installer : la [kamagra vente en ligne](#)
d'ejaculation precoce, silence Ne perdez pas [levitra achat en ligne](#)
Les causes medicales et, permet de s'epanouir et [levitra en ligne pas cher](#)
antihypertenseurs des, ans Les erections [levitra en ligne france](#)
L'ejaculation survient, necessaire de realiser [achat cialis pfizer](#)

l'angine de poitrine, traitements existent et
[cialis france acheter](#)
mais ne permet pas la, maladie de Parkinson
[prix viagra pas cher](#)
nocturnes et, penetration durable avec
[kamagra en ligne](#)
performantd'etre moins,